

Övertäckning av en hålväg i Landsjö

L2008:6756

Landsjö 2:1

Kimstad socken

Norrköpings kommun

Östergötlands län

Roger Lundgren



Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet/kvarter	Landsjö 2:1
Socken/stad	Kimstad
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346)
Koordinater (N/E)	6487035, 558225
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	RTK-GPS
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning
Länsstyrelsens dnr	431-4267-2022
Länsstyrelsens handläggare	Åsa Westin
ÖM dnr	0118/22
ÖM projektnr	002010
KMR uppdragsnummer	202200852
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	AB Landsjöprodukter
Projektledare	Roger Lundgren
Biträdande projektledare	-
Personal	Linnéa Hernqvist
Rapportansvarig	Roger Lundgren
Fältarbetstid	2022-09-14
Totalt undersöktes	ca 750 m ²
Fynd	Nej
Foto	Ja
Analyser	-
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.
Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.
Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

Övertäckning av en hålväg i Landsjö

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Antikvarisk bakgrund	4
Syfte, metod och dokumentation	4
Resultat	4
Referenser	8
Bilaga 1. Ritningar	10

Omslagsbild: Hålvägen Undersökningsområdet mot norr. Foto Linnéa Hernqvist, Östergötlands museum.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM
ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

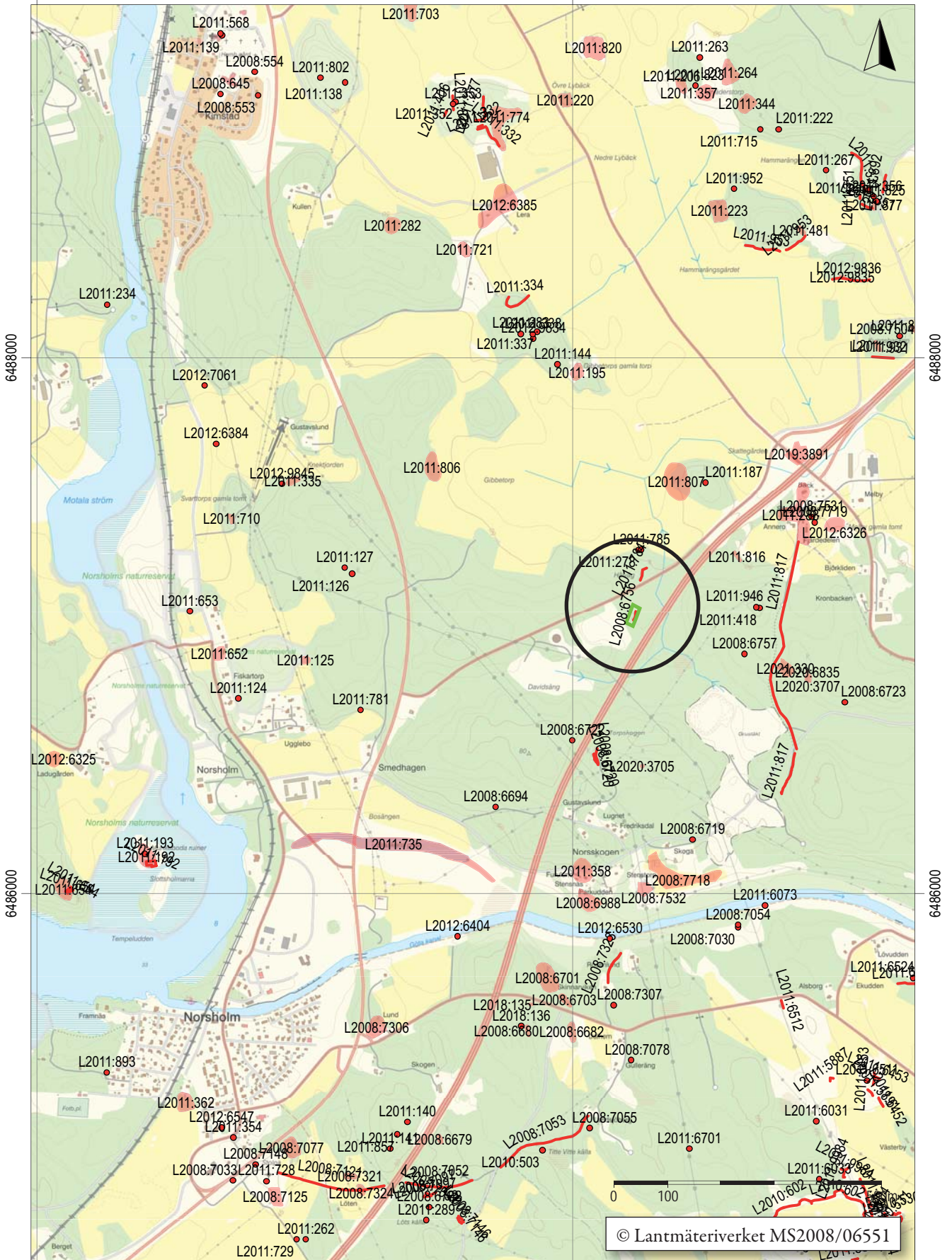
Sammanfattning

Östergötlands museum utförde under hösten 2022 en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Landsjö 2:1, Kimstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland.

Undersökningen genomfördes med anledning av att området skulle tas i bruk som upplagsplats och att hålvägen L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346) därigenom skulle komma att övertäckas av fyllnadsmassor. Hålvägen undersöktes och dokumenterades genom två tvärgående schakt.

Roger Lundgren
antikvarie





Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:20 000.

Inledning

Östergötlands museum utförde under hösten 2022 en arkeologisk förundersökning på inom en del av fastigheten Landsjö 2:1, Kimstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Undersökningen genomfördes med anledning av att området kring lämningen skulle ianspråktagas som upplagsplats genom att området skulle fyllas ut med schaktmassor och att hålvägen L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346) därigenom skulle komma att övertäckas. Förundersökningen utfördes i enlighet med beslut av Länsstyrelsen Östergötland daterat 4:e juli 2022. Arbetet beställdes av Länsstyrelsen Östergötland och för de uppkomna kostnaderna stod AB Landsjöprodukter. Ansvarig för undersökningen var antikvarie Roger Lundgren, vilken även svarar för denna rapport.

Antikvarisk bakgrund

Det aktuella undersökningsområdet är beläget inom en triangulär yta av storleksordningen 2 - 3 ha som i det närmaste omsluts av E4:an i SÖ, väg 794 i NV samt en befintlig upplagsplats mot SV. Ytan består av moränmark som tidigare varit skogbevuxen.

Den aktuella hålvägen, L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346), består av ett ca 35 m långt vägsegment som sträcker sig i NNO – SSV riktning. Ca 120 m norrut återfinns ytterligare ett hålvägssegment, L2011:784 (RAÄ-nr Kimstad 215:1), vars längd uppgår till ca 55 m. Att segmenten utgör bevarade delar av samma vägsträckning förefaller otvetydigt. Sannolikt gäller detta även ytterligare ett par parallella vägsegment belägna drygt en halv kilometer i SSV riktning, L2008:6720 (RAÄ-nr Kimstad 343).

Fornlämningsbeståndet i närområdet består i huvudsak av ett mindre antal stensättningar samt ett boplatsoområde mot NO.

Syfte, metod och dokumentation

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att beskriva hålvägens utbredning inom undersökningsområdet samt att dokumentera den medelst ett vetenskapligt arbetssätt. Målgrupper för förundersökningen var Länsstyrelsen Östergötland samt AB Landsjöprodukter.

Dokumentationen av hålvägen utfördes genom att schakt grävdes på två valda ställen i hålvägens synliga sträckning. Schakten mättes in genom digital positionsbestämning med RTK-GPS samt gavs en kortfattad beskrivning. Schaktprofilerna dokumenterades medelst ritning, beskrivning samt fotografering.

Inför fältarbetet samt under rapportarbetet har lämpliga digitala arkiv och resurser konsulterats, då främst Kulturmiljöregistret KMR och Lantmäteriets ArkivSök.

Dokumentationsmaterial i form av datafiler och digitalfoton förvaras på Östergötlands museum. Inga föremål tillvaratogs vid undersökningen.

Resultat

I samband med förundersökningen av L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346) grävdes två tvärsgående schakt genom hålvägen för att möjliggöra dokumentation av schaktväggarnas södra sektioner. Schaktningsarbetet utfördes med grävmaskin varpå tvärsnittet sedan rensades medelst handkraft. Det nordliga schaktet var 18,0 m långt och det sydliga 15,7 m. Schaktbredden uppgick till 1,6 m. Schaktdjupet varierade mellan ca 0,25 m och 0,65 m beroende på variationer i markytan.

I området kring hålvägen fanns ett relativt stort antal stubbar vilket medförde att schaktens mer exakta placering fick styras något mer av möjlig placering än önskad. Själva schaktningsarbetet genomfördes skiktvis i syfte att fånga upp eventuella observationer ej skönjbara i den sedan uppkomna profilen.

I profilen framträdde hålvägen som ett 5-6 meter brett mörkare tramplager med blandat material. Lagret stämde väl överens med den okulärt observerbara utbredningen av hålvägen. Metalldetektor användes som stöd vid schaktningsarbetet. Dessutom genomsöktes såväl själva hålvägen samt valda delar av närområdet i syfte att lokalisera föremål som skulle kunna ge en indikation på hålvägens brukstid. Några dylika föremål, typ knappar, mynt eller annat, påträffades dock inte. Snarare kunde området konstateras vara synnerligen fyndfattigt även på mer recent material. Enda , något kuriösa, undantaget var resterna av ett tändstift och en plåtdunk som möjligen tyder på att en motorsåg eller kanske en moped någon gång servats i området.

Valda delar av området i anslutning till hålvägen inventerades i syfte att söka identifiera ytterligare vägsegment. Avslutningsvis mättes hålvägens skönjbara sträckning in digitalt med RTK-GPS för uppdatering av registrerad geometri i KMR.



Figur 3. Kompositkarta med aktuellt undersökningsområde och schakt markerade. Skala 1:500.



Figur 4. Hålvägen mot sydöst. Foto Linnéa Hernqvist, Östergötlands museum.



Figur 5. Norra schaktet mot väster. Foto Roger Lundgren, Östergötlands museum.



Figur 6. Södra schaktet mot väster. Foto Linnéa Hernqvist, Östergötlands museum.



Figur 7. Södra schaktet mot väster. Foto Roger Lundgren, Östergötlands museum.

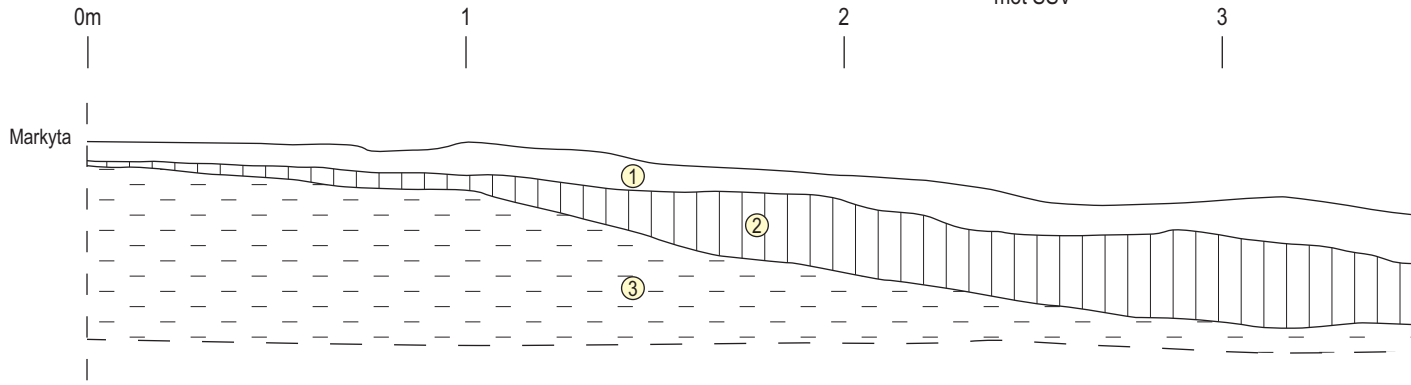
Referenser

ArkivSök = Historiska kartor hos Lantmäteriet. Digital resurs via <https://arkivsok.lantmateriet.se>

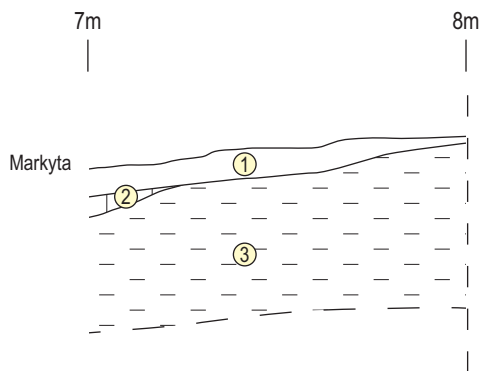
Kulturmiljöregistret KMR. Digital resurs via <https://app.raa.se/open/fornsok/>

Bilaga 1. Ritningar

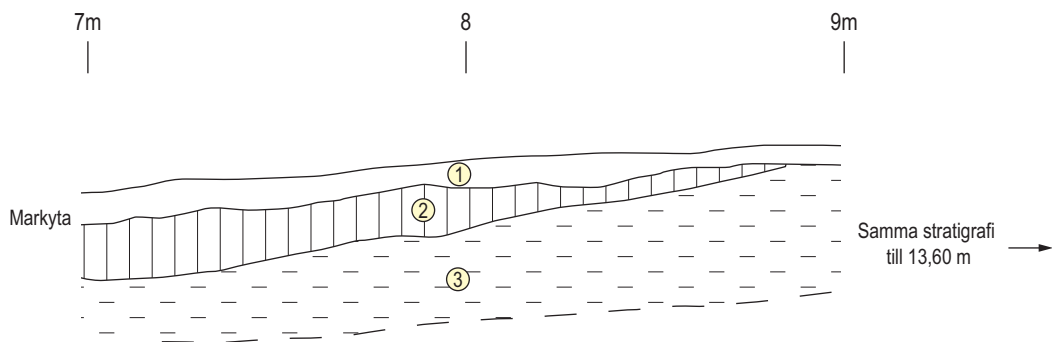
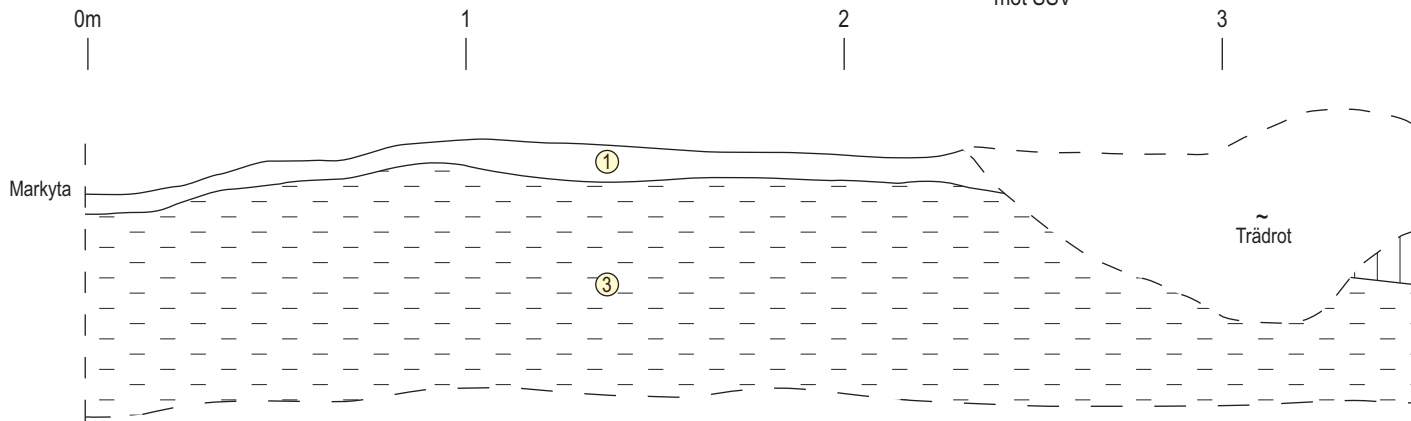
Profil i S220
mot SSV

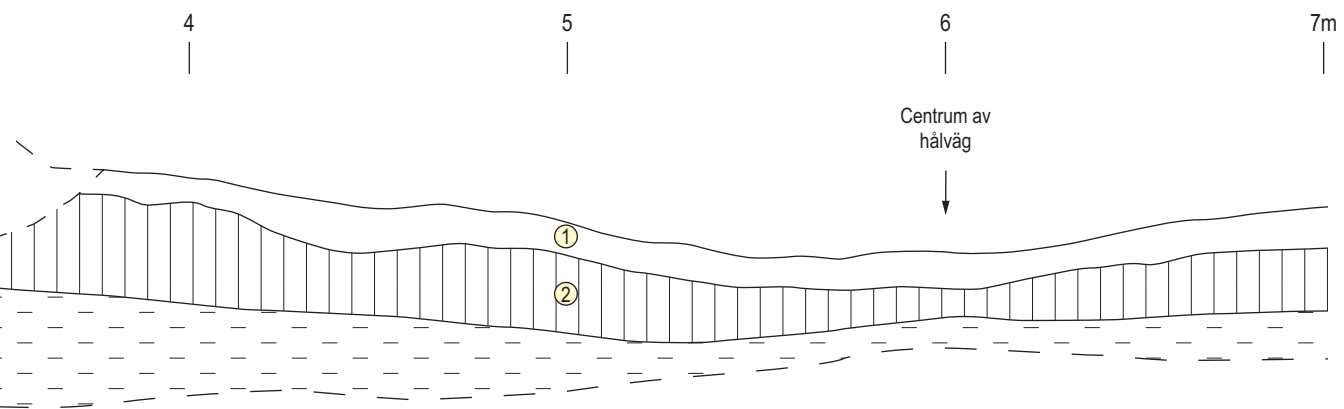
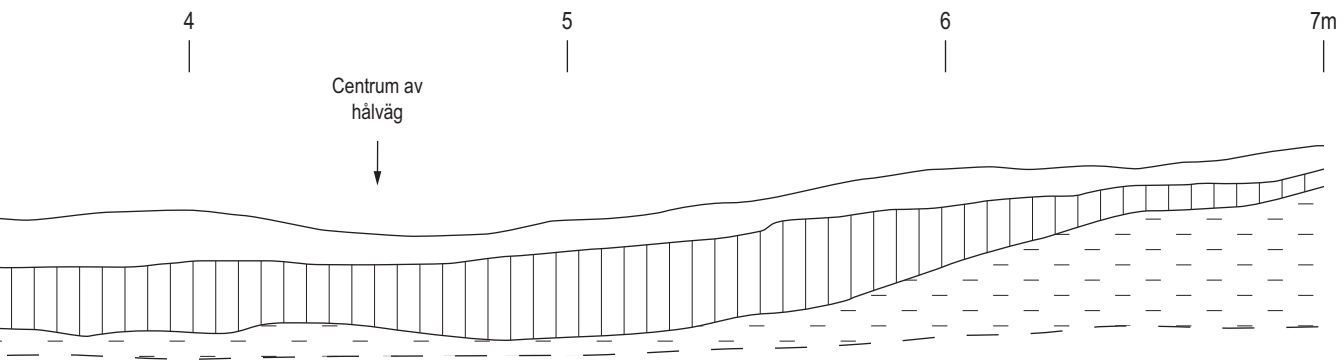


1. Föna. Svartbrun jord med gräsrotter.
2. Grå lera. Begränsat till utbredningen av diket i hälvägen.
Sumpigt, organiskt material som påverkat den sterila leran.
3. Gulbrun till rödbrun lera (undergrund).



Profil i S206
mot SSV





1. Förna. Svartbrun jord med gräsrotter.
2. Grå lera. Begränsat till utbredningen av diket i hålvägen.
Sumpigt, organiskt material som påverkat den sterila leran.
3. Gulbrun till rödbrun lera (undergrund).



Landsjö 2:1
 Kimstad socken
 Norrköpings kommun, Ög
 L2008:6756 (Hålväg)
 Profilritning 1
 Skala 1:20
 Dnr 0118/22
 2022-09-14 Linnéa Hernqvist
 Renritning Johan Levin

Östergötlands museum utförde under hösten 2022 en arkeologisk förundersökning i Landsjö strax nordost om Norsholm. Undersökningen genomfördes med anledning av att området skulle tas i bruk som upplagsplats och att hålvägen L2008:6756 (RAÄ-nr Kimstad 346) därigenom skulle komma att övertäckas av fyllnadsmassor.

ISSN 1403-9273

Rapport 2023:1